

CZAS PRZESZŁY / THE PAST TENSE / DAS PRÄTERITUM

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	-lem	-lam	*-lom
	2	-leś	-laś	*-łos
	3	-ł	-la	-lo
		męskoosobowy masculine-personal** Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal** Sachform	
MNOGA PLURAL	1	-liśmy	-łyśmy	
	2	-liście	-łyście	
	3	-li	-ły	

** masculine-personal = virile; non-masculine-personal = non-virile (wg J. Fisiak)

Odmiana regularna (koniugacja I, II, III) /
Regular conjugation patterns I, II and III /
Regelmäßige Konjugation (Konjugation I, II, III)

pisać

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	pisalem	pisalam	–
	2	pisaleś	pisalaś	–
	3	pisał	pisala	pisalo
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	pisaliśmy	pisalyśmy	
	2	pisaliście	pisalyście	
	3	pisali	pisaly	

mówić

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	mówilem	mówilam	–
	2	mówileś	mówilaś	–
	3	mówił	mówila	mówilo
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	mówiliśmy	mówilyśmy	
	2	mówiliście	mówilyście	
	3	mówili	mówily	

czytać

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	czytałem	czytałam	–
	2	czytałeś	czytałaś	–
	3	czytał	czytała	czytało
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	czytaliśmy	czytałyśmy	
	2	czytaliście	czytałyście	
	3	czytali	czytały	

Odmiana nieregularna / Irregular conjugation / Unregelmäßige Konjugation

*jeść

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	jadem	jadlam	–
	2	jadłeś	jadłaś	–
	3	jadł	jadła	jadło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	jedliśmy	jadłyśmy	
	2	jedliście	jadłyście	
	3	jedli	jadły	

Uwaga / Attention / Achtung: Formy 1 i 2 os. lp r.n. opatrzone gwiazdką (*), gdyż są to tzw. formy potencjalne, tzn. że nie występują w codziennym (powięszenym) obiegu komunikacyjnym, ale mogą pojawić, np. w poezji, bajkach lub baśniach, por. *Stonczko drogie, co wzoraj robiłoś – Świeciłom dzień cały, suszyłom rosę i lzy dziecięce. A ty, lato, co robiliś? – Wyżacalom kłosy zbóż, rumieniłem jabłka w sadach*. Dzieci, mówiąc o sobie, używają odpowiednich form rodzajowych: chłopcy zakończenie rodzaju męskiego, a dziewczynki – żeńskiego. Identycznie dzieje się, gdy ktoś zwraca się do dzieci. Rodzaj nijaki ma więc w czasie przeszłym tylko jedną formę, tj. 3 os. lp, czyli zakończoną na -lo, używamy jej wtedy, gdy mówimy o dziecku, por. *Twe dziecko nie było wzoraj w szkole*. The forms of the 1st and the 2nd pers. pl. of the neuter gender have been marked with an asterisk (*), since they are only potential forms which do not occur in everyday language, but they might appear in the context of poems, fairy-tales and fables, e.g. *Stonczko drogie, co wzoraj robiłoś – Świeciłom dzień cały, suszyłom rosę i lzy dziecięce. A ty, lato, co robiliś? – Wyżacalom kłosy zbóż, rumieniłem jabłka w sadach*. In self-reference children employ appropriate gender forms: boys and girls use masculine and feminine suffixes, respectively. The same principle is applied when children are being addressed by others. Thus, the neuter gender in the past tense is marked only in the 3rd pers. sing. in form of the –lo suffix. It is used when we talk about a child, e.g. *Twe dziecko nie było wzoraj w szkole*. Formen der 1. und 2. Person Neutrum wurden mit einem Sternchen (*) markiert, da diese als sog. potentielle Formen gelten, d.h. sie treten im Alltagsgebrauch nicht auf, sind allerdings z.B. in der Dichtung oder in Märchen zu finden, vgl. *Stonczko drogie, co wzoraj robiłoś – Świeciłom dzień cały, suszyłom rosę i lzy dziecięce. A ty, lato, co robiliś? – Wyżacalom kłosy zbóż, rumieniłem jabłka w sadach*. Wenn Kinder über sich selbst sprechen, verwenden sie dabei die entsprechenden Artikelformen: Jungen – maskuline Endungen, Mädchen – feminine Endungen. Das Gleiche geschieht, wenn jemand Kinder anspricht. Somit hat das Neutrum im Präteritum nur eine Form, d.h. die 3. Person Singular, die mit -lo endet. Diese wird angewendet, wenn über ein Kind gesprochen wird, z.B. *Twe dziecko nie było wzoraj w szkole*.

Odmiana czasowników zakończonych na ~eć / Conjugation of verbs ending in ~eć / Konjugation der Verben, die auf ~eć enden: rozumieć, chcieć, umieć, wiedzieć, widzieć, mieć, musieć (~e : -a-)

rozumieć

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	rozumiałem	rozumiałam	–
	2	rozumiałeś	rozumiałaś	–
	3	rozumiał	rozumiała	rozumiało
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	rozumialiśmy	rozumialiśmy	
	2	rozumialiście	rozumialiście	
	3	rozumiali	rozumiali	rozumęły

Odmiana czasowników zakończonych na ~(n)ąć: / Conjugation of verbs ending in ~(n)ąć: / Konjugation der Verben, die auf -(n)ąć enden: pływać, ciągnąć, minąć, wziąć, krzyknąć, stanąć itp. (-ą : -ę-)

pływać

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	pływałem	pływałam	–
	2	pływałeś	pływałaś	–
	3	pływał	pływała	pływało
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	pływaliśmy	pływłyśmy	
	2	pływaliście	pływłyście	
	3	pływali	pływły	pływły

Uwaga / Attention / Achtung: Samogloski ą i ę przed l i l wymawiamy odpowiednio jak [e] i [o], np. piszemy pływałem, ale mówimy [pływałem], piszemy pływałam, ale mówimy [pływałam]. The vowels ą and ę before land l are pronounced as [e] and [o], respectively, e.g. pływałemis pronounced as [pływałem] and pływałam as [pływałam]. Die Vokale ą und ę vor l und ł werden als [e] und [o] ausgesprochen, z.B. es wird pływałem geschrieben, aber [pływałem] gesagt, es wird pływałam geschrieben, aber [pływałam] gesagt.

*iścić

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	szedłem	szlam	–
	2	szedłeś	szłaś	–
	3	szedł	szła	szło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	szliliśmy	szłyśmy	
	2	szliście	szłyście	
	3	szli	szły	szły

*usiąć (także: kraść): -a- : -e-

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	usiadłem	usiadłam	–
	2	usiadłeś	usiadłaś	–
	3	usiadł	usiadła	usiadło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	usiedliśmy	usiadłyśmy	
	2	usiedliście	usiadłyście	
	3	usiedli	usiadły	

*nieść: -e- : -o- : -ó-

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	niosłem	niosłam	–
	2	niosłeś	niosłaś	–
	3	niosł	niosła	niosło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	nieśliśmy	niosłyśmy	
	2	nieśliście	niosłyście	
	3	nieśli	niosły	

*wieźć: -e- : -o- : -ó-

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	wiozłem	wiozłam	–
	2	wiozłeś	wiozłaś	–
	3	wiozł	wiozła	wiozło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	wieźliśmy	wiozłyśmy	
	2	wieźliście	wiozłyście	
	3	wieźli	wiozły	

*pleść (także: gnieść): -e- : -o- : -ó-

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	plotłem	plotłam	–
	2	plotłeś	plotłaś	–
	3	plotł	plotła	plotło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	pletliśmy	plotłyśmy	
	2	pletliście	plotłyście	
	3	pletli	plotły	

Odmiana czasowników zakończonych na ~c / Conjugation of verbs ending in ~c / Konjugation der Verben, die auf ~c enden

A. mó-c (pomóc, biec, strącić, strzucić)

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	mogłem	mogłam	–
	2	mogłeś	mogłaś	–
	3	mógł	mogła	mogło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	mogliśmy	mogłyśmy	
	2	mogliście	mogłyście	
	3	mogli	mogły	

B. pie-c (ciec, siec, tkać, uciec, wleć)

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	piekłem	piekłam	–
	2	piekłeś	piekłaś	–
	3	piekł	piekła	piekło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	piekliśmy	piekłyśmy	
	2	piekliście	piekłyście	
	3	piekli	piekły	

Uwaga / Attention / Achtung: móc, pomóc: -o- : -ó-

Odmiana czasowników drzeć, trzeć, umrzeć, oprzeć, przeć, żreć (alternacja -rze- : -ar-, -re- : -ar)

Conjugation of the verbs drzeć, trzeć, umrzeć, oprzeć, przeć, żreć (-rze- : -ar-, -re- : -ar- alternation)

Konjugation der Verben drzeć, trzeć, umrzeć, oprzeć, przeć, żreć (Alternation -rze- : -ar-, -re- : -ar-)

Liczba number Numerus	Osoba person Person	Rodzaj / gender / Genus		
		męski masculine Maskulinum	żeński feminine Femininum	nijaki neuter Neutrum
POJEDYNCZA SINGULAR	1	tarłem	tarłam	–
	2	tarłeś	tarłaś	–
	3	tarł	tarła	tarło
		męskoosobowy masculine-personal Personalform	niemęskoosobowy non-masculine-personal Sachform	
MNOGA PLURAL	1	tarliśmy	tarłyśmy	
	2	tarliście	tarłyście	
	3	tarli	tarły	

Ruchomość zakończeń czasu przeszlego / The mobility of the past tense suffixes / Die Beweglichkeit der Endungen im Präteritum

LICZBA POJEDYNCZA / SINGULAR	
1. Ale się dziś naprawiałem!	Alem się dziś naprawał.
2. Czy ty oszalałeś?	Czyś ty oszalał?/ Czy ty oszalał?/ Czyś oszalał?
LICZBA MNOGA / PLURAL	
1. My przeczytaliśmy tę książkę.	Myśmy przeczytali tę książkę.
2. Dobrze to zrobiliście.	Dobrzeście to zrobili./ Dobrzeście zrobili.

Określenia czasu odnoszące się do przeszłości / Time expressions referring to the past / Zeitausdrücke, die die Vergangenheit beschreiben

sekunda second Sekunde	minuta minute Minute	godzina hour Stunde	dzień day Tag	tydzień week Woche	miesiąc month Monat	rok year Jahr	
(1)	sekundę	minutę	godzinę	dzień	tydzień	miesiąc	rok
2, 3, 4	sekundy	minuty	godziny	dni	tygodnie	miesiące	lata
5–21	sekund	minut	godzin	dni	tygodni	miesiący	lat
22, 23, 24	sekundy	minuty	godziny	dni	tygodnie	miesiące	lata
25–31	sekund	minut	godzin	dni	tygodni	miesiący	lat
...2, ...3, ...4	sekundy	minuty	godziny	dni	tygodnie	miesiące	lata
...5–...1	sekund	minut	godzin	dni	tygodni	miesiący	lat

wczoraj	yesterday	gestern
przedwczoraj	the day before yesterday	vorgestern
przed tygodniem	one week ago	vor einer Woche
przed miesiącem	one month ago	vor einem Monat
przed rokiem	one year ago	vor einem Jahr
w ubiegłym/ zeszłym tygodniu	last week	letzte/ vorige Woche
w ubiegłym/ zeszłym miesiącu	last month	im letzten Monat
w ubiegłym/ zeszłym roku	last year	im letzten Jahr
dawno, dawno temu	long ago	vor langer, langer Zeit
w przeszłości	in the past	in der Vergangenheit